

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΞΥΛΟΥ – ΕΠΙΠΛΟΥ

Ομιλία Δημήτρη Φλώκου προέδρου

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΞΥΛΟΥ**

.....

ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ 13-14/5/2022

**1^Ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΗ-ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΑ-ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΙΚΗ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ**

Φίλες και φίλοι

Η ομοσπονδία μας επανειλημμένως έχει ασχοληθεί με τα ζητήματα της επαγγελματικής εκπαίδευσης συνολικά και ιδιαίτερα στο κλάδο μας.

Το συνέδριο αυτό δίνει την ευκαιρία στους συντελεστές της εκπαίδευσης να συμβάλουν με τις απόψεις τους προκειμένου να αποκτήσει ο κλάδος την εκπαίδευση που οι σύγχρονες ανάγκες απαιτούν. Με χαρά λοιπόν αντικρίσαμε την είδηση για την πραγματοποίησή του 1^{ου} συνεδρίου επαγγελματικής εκπαίδευσης στο κλάδο και θελήσαμε να πάρουμε μέρος προκειμένου και εμείς να συμβάλουμε από τη δική μας τη σκοπιά σε αυτή τη συζήτηση.

Πολλές φορές, από συναδέλφους μας επιπλοξυλουργούς τίθεται το ζήτημα ότι δεν βρίσκουν τεχνίτες. Βέβαια, η πλειοψηφία των εργαστηρίων του κλάδου δεν διαθέτει μόνιμα και σταθερά εργαζόμενους, ούτε βρισκόμαστε σε περίοδο ανάπτυξης της απασχόλησης στον κλάδο. Το κύριο ή και το αποκλειστικό βάρος της παραγωγής πέφτει στις πλάτες των αυτοαπασχολούμενων. Παρ' όλα αυτά όμως, αν συμπεριλάβουμε και τους αυτοαπασχολούμενους βιοτέχνες του

κλάδου, μπορούμε να πούμε ότι η παραπάνω διαπίστωση έχει βάση, αν την διατυπώσουμε λίγο διαφορετικά, σαν ερώτημα.

Ποιο είναι το επίπεδο της τεχνικής κατάρτισης, της επαγγελματικής επάρκειας, με σύγχρονους όρους, των απασχολούμενων του κλάδου, είτε είναι εργαζόμενοι είτε αυτοαπασχολούμενοι;

Στο παραπάνω ερώτημα δεν μπορούμε να απαντήσουμε αν δεν λάβουμε υπόψη την κατάσταση της επαγγελματικής τεχνικής εκπαίδευσης στον κλάδο.

Εδώ τα πράγματα δεν είναι ρόδινα.

Θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί, ότι υπάρχει το τμήμα του Πανεπιστήμιου Θεσσαλίας στην Καρδίτσα. Δεν υποτιμούμαι την προσφορά του τμήματος, άλλωστε η Ομοσπονδία έχει συνεισφορά στην ίδρυσή του, έχει τακτική επικοινωνία με τα όργανα διοίκησης το εκπαιδευτικό προσωπικό και τους φοιτητές. Όμως αυτό είναι τμήμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και από την φύση του μορφώνει τεχνολόγους και όχι τεχνίτες.

Από εκεί και πέρα λειτουργούν, το ΕΠΑΛ της Σιβιτανιδείου που φιλοξενεί την σημερινή εκδήλωση, 2 ΕΠΑΣ του ΟΑΕΔ (στον Πειραιά και το Ωραιόκαστρο), ένα Δημόσιο ΙΕΚ ξυλογλυπτικής στην Καλαμπάκα και ένα Δημόσιο ΙΕΚ που λειτουργεί για πρώτη φορά φέτος στην Καρδίτσα. Θα πρέπει βεβαίως να δούμε και τους όρους με τους οποίους λειτουργούν αυτές οι σχολές. Και σε αυτές στις σχολές, όπως και σε όλες τις δημόσιες δομές που εκτελούν κοινωνικό έργο, ακολουθείται η γνωστή πρακτική της υποχρηματοδότησης και υποστελέχωσης. Είναι γνωστά τα παραδείγματα της αναζήτησης, από το εκπαιδευτικό προσωπικό, πρώτων υλών και εργαλείων από δωρεές για την λειτουργία των εργαστηρίων.

Στο ΙΕΚ ξυλογλυπτικής στη Καλαμπάκα, που επισκεφτήκαμε πριν λίγες μέρες, από την άλλη, οι καθηγητές ανακυκλώνονται συνεχώς μιας και οι προσλήψεις είναι ορισμένου χρόνου και ωρομίσθιοι, με ότι αυτό συνεπάγεται για τη μαθησιακή διαδικασία αλλά και την ασφάλεια των μαθητών στα εργαστήρια.

Αρκούν αυτές οι σχολές για να τροφοδοτήσουν τον κλάδο με σύγχρονους τεχνίτες; Θα λέγαμε σίγουρα όχι, κρίνοντας τόσο από την δυναμικότητα τους όσο και από το εκπαιδευτικό τους επίπεδο. Με άλλα λόγια αν εξαιρέσουμε το πανεπιστημιακό τμήμα, θα λέγαμε ότι η τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση στον κλάδο δεν αρκεί να καλύψει τις ανάγκες.

Για να δούμε όμως τι είναι αναγκαίο, πρέπει να προσδιορίσουμε τουλάχιστον τα ποιοτικά χαρακτηριστικά ενός σύγχρονου τεχνίτη στο κλάδο του ξύλου – επίπλου.

Η εποχή που όποιος «δεν έπαιρνε τα γράμματα» πήγαινε να «μάθει μια τέχνη» έχει παρέλθει εδώ και δεκαετίες.

Σήμερα ένας τεχνίτης πρέπει να γνωρίζει γεωμετρία πως θα διαβάσει τα σχέδια ή ακόμα και να παρέμβει για την τεχνική τους αρτιότητα. Πρέπει να γνωρίζει στοιχειωδώς τις φυσικές, χημικές και μηχανικές ιδιότητες του υλικού που επεξεργάζεται, άρα πρέπει να έχει βασικές γνώσεις στην φυσική και την χημεία. Πως θα κάνει υπολογισμούς και μετρήσεις χωρίς τριβή με τα στοιχειώδη μαθηματικά. Πρέπει να έχει βασικές γνώσεις ιστορίας, πως θα κατανοήσει την ρυθμολογία του επίπλου. Και αν μιλήσουμε για σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό που είναι υποχρεωμένος να χειρίζεται όλο και περισσότερο, τότε χρειάζεται τα εφόδια βασικών γνώσεων της πληροφορικής. Δηλαδή χρειάζεται όλες εκείνες τις γνώσεις που παρέχει η δωδεκάχρονη βασική παιδεία, όσες ενστάσεις και να έχουμε για τον τρόπο λειτουργίας της. Και αυτό όχι μόνο για να εργαστεί, αλλά για να μπορέσει ζήσει, να συγκροτήσει ολοκληρωμένη προσωπικότητα.

Θεωρούμε τις γνώσεις που αποκτώνται από το δημοτικό, το γυμνάσιο και το λύκειο, το ελάχιστο κατώφλι εκκίνησης κάθε τεχνικής εκπαίδευσης. Τεχνικές σχολές με απολυτήριο δημοτικού ακόμα και γυμνασίου είναι αναχρονισμός και οπισθοδρόμηση στις σημερινές συνθήκες. Και εδώ δεν παραγνωρίζουμε τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές για να αποφοιτήσουν από το λύκειο, τα προβλήματα και τις ανεπάρκειες της βασικής εκπαίδευσης σήμερα, που είναι ευθύνη της πολιτείας να στηρίξει, αλλά που είναι όμως αντικείμενο μιας άλλης συζήτησης.

Ο κλάδος δεν χρειάζεται τεχνίτες μιας χρήσης. Δεν αρκούν αυτοί που παίζουν στα δάχτυλα το κομπιούτερ αλλά δεν μπορούν να πιάσουν το σκαρπέλο. Δεν χρειαζόμαστε μόνο αριστοτέχνες στην ξυλογλυπτική και σηκώνουν τα χέρια μπροστά στο cnc. Τα μυστικά της τέχνης σήμερα, δεν πάνε από το στόμα του μάστορα στο αυτί του βοηθού, είναι γραμμένα στα βιβλία και χρειάζεται αναβάθμιση τη τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Θα λέγαμε λοιπόν ότι η σημερινή πραγματικότητα απαιτεί ολοκληρωμένους μορφωμένους και άρτια καταρτισμένους τεχνίτες, είτε εργαζόμενους είτε αυτοαπασχολούμενους.

Αυτό είναι το στοίχημα της επαγγελματικής εκπαίδευσης με σύγχρονους όρους.

Φίλες και φίλοι,

Πως όμως θα πραγματοποιηθεί μια τέτοια ανάγκη;
Μπορεί ο ιδιωτικός τομέας της παιδείας να δώσει λύση;
Κατά την γνώμη μας μόνο η δημόσια δωρεάν παιδεία μπορεί να υλοποιήσει ένα άρτιο πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης στον κλάδο του ξύλου επίπλου και αυτό για δυο βασικούς λόγους.

Για έναν ιδιώτη η λειτουργία του καθορίζεται από τα έσοδα και τα έξοδα, ο μαθητής είναι πελάτης και η κερδοφορία ο στόχος του. Θα έχετε παρατηρήσει, για παράδειγμα, ότι τα ιδιωτικά ΚΕΚ, ΙΕΚ κλπ. έχουν την τακτική να αποφεύγουν τον εργαστηριακό εξοπλισμό που απαιτεί ένας κλάδος σαν τον δικό μας. Προτιμούν το μάθημα να γίνεται σε μια αίθουσα το πολύ με την χρήση υπολογιστών, το οποίο προφανώς χρειάζεται αλλά δε φτάνει μόνο αυτό. Ποιος ιδιώτης θα επενδύσει σε σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό, που είναι απαραίτητος για την εκπαίδευση ενός σύγχρονου τεχνίτη του κλάδου. Από την άποψη οικονομικού κόστους δεν συμφέρει κάτι τέτοιο. Μόνο το δημόσιο σχολείο μπορεί να δει την σχέση κόστους οφέλους πέρα από τα στενά όρια μιας ιδιωτικής επιχείρησης. Για το δημόσιο σχολείο, το όφελος είναι κοινωνικό και επομένως η κοινωνία αναλαμβάνει και το οικονομικό βάρος.

Έπειτα, η ιδιωτική εκπαίδευση, πέρα από ότι διαστρέφει τον εκπαιδευτικό στόχο, λειτουργεί και σαν φίλτρο, με την επιβολή διδάκτρων. Δηλαδή, όποιος έχει χρήματα, και ανάλογα τα χρήματα που διαθέτει, έχει πρόσβαση στις γνώσεις. Έτσι όμως η γνώση που έχει μετατραπεί σε εμπόρευμα, περιορίζεται, δεν απευθύνεται σε όλους. Όποιος μπορεί να πληρώσει δίδακτρα, δεν σημαίνει ότι θα γίνει και καλύτερος τεχνίτης.

Πρέπει να λάβουμε υπόψη, επίσης, και το ζήτημα της επικαιροποίησης των αρχικών γνώσεων της τεχνικής εκπαίδευσης. Αρκούν οι γνώσεις που πήρέ κάποιος πριν από 10 ή 20 χρόνια για να συνεχίσει να εργάζεται στον κλάδο; Με την σημερινή εξέλιξη των τεχνικών μέσων και των υλικών θεωρούμε πως όχι. Τον τομέα όμως της κατάρτισης τον λυμαίνονται τα ποικιλώνυμα ιδιωτικά ΚΕΚ, με σεμινάρια άσχετα, αμφιβόλου ποιότητας και χρησιμότητας, που μάλιστα επιδοτούνται αδρά από διάφορα προγράμματα. Θεωρούμε ότι κατάρτιση, ενημέρωση για τις τεχνικές εξελίξεις και επικαιροποίηση των τεχνικών γνώσεων, μπορεί να προσφέρει μόνο η τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση όταν λειτουργεί με τους όρους που αναφέραμε παραπάνω, σε δημόσιες δομές. Αυτή θα μπορούσε να διαθέσει τα μέσα και την τεχνογνωσία, να φέρει σε πέρας ένα τέτοιο έργο. Αν τα κονδύλια κατάρτισης διοχετεύονταν στην τεχνική εκπαίδευση θα κάναμε θαύματα.

Επομένως συζητάμε για μια δημόσια δωρεάν τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, μετά την δωδεκάχρονη βασική εκπαίδευση που είναι επιφορτισμένη και με την επικαιροποίηση των γνώσεων.

Συζητάμε να αναβαθμιστούν όλες οι υπάρχουσες δημόσιες δομές της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Να εξασφαλιστούν τα απαραίτητα συγγράμματα, αναβαθμισμένες υποδομές σε εργαστήρια, δωρεάν σίτιση-διαμονή-μετακινήσεις για τους σπουδαστές, εκπαιδευτικό προσωπικό με αναβαθμισμένα δικαιώματα και απολαβές.

Φίλες και φίλοι,

θα αναρωτηθεί κάποιος καλοπροαίρετα.

«Αυτά τα ωραία που μας είπατε παραπάνω γίνονται; είναι εφικτά;»

Θα λέγαμε κατ' αρχήν, ότι είναι εφικτά γιατί υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις από τις εξελίξεις στην επιστήμη, στην τεχνική κλπ.

Αυτό που χρειάζεται είναι σχεδιασμός και πόροι.

Όταν ο σχεδιασμός της κυβέρνησης έχει οδηγό την ελεύθερη αγορά, μην παραξενευτεί κάποιος από την υποβάθμιση και το κλείσιμο των τεχνικών σχολών. Η κατεύθυνση της εκπαιδευτικής πολιτικής όμως, έχει άμεση σχέση με την επιβίωση ολόκληρων κλάδων της οικονομίας. Η φθίνουσα πορεία της επαγγελματικής εκπαίδευσης έχει συνεισφορά στην απαξίωση του κλάδου ξύλου - επίπλου, ωθεί από μίαν άλλη πλευρά στην παραπέρα συρρίκνωσή του. Για να το πούμε με άλλα λόγια, η φιλομονοπωλιακή πολιτική της κυβέρνησης στην οικονομία πάει χέρι - χέρι με την πολιτική της στο τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Αποτέλεσμα είναι, η κυριαρχία των μονοπωλιακών επιχειρήσεων τύπου ΙΚΕΑ και η συρρίκνωση της βιοτεχνίας επίπλων.

Και δεν συμφωνούμε με το πρόσφατο νόμο για την επαγγελματική εκπαίδευση. Όχι μόνο δεν αλλάζει η κατεύθυνση της εκπαιδευτικής πολιτικής, αλλά με αυτόν το νόμο η κυβέρνηση βάζει επιπλέον εμπόδια πχ. αν δε μαζεύεται αριθμός παιδιών δε συγκροτείται τμήμα . Αυτό μας πάει πίσω, δεν αποτελεί πρόοδο.

Κακά τα ψέματα, η κατάσταση δεν είναι καλή και στον τομέα της διάθεσης πόρων για την εκπαίδευση. Από περικοπή σε περικοπή πάνε οι κρατικοί προϋπολογισμοί κάθε χρόνο, ασχέτως κυβέρνησης. Πότε τα κρατικά ελλείμματα, πότε οι δημοσιονομικές δυσκολίες ή τα μνημόνια, η τεχνική εκπαίδευση ρημάζει παρατημένη στην τύχη της. Δεν ισχυριζόμαστε ότι υπάρχουν «λεφτόδενδρα», όμως οφείλουμε να διατυπώσουμε ορισμένα ερωτήματα.

- Πως βρίσκονται κονδύλια για τους αναπτυξιακούς νόμους, τα οποία εμείς οι μικροβιοτέχνες τα βλέπουμε με τα κιάλια;
- Πως βρίσκονται οικονομικοί πόροι για αεροπλάνα και καράβια που μπορούν να φτάσουν στην άλλη άκρη της γης, για να υπηρετήσουν τους σχεδιασμούς του ΝΑΤΟ;
- Που πάνε όλοι αυτοί οι φόροι που πληρώνουμε από τον ΦΠΑ τον ΕΝΦΙΑ το τέλος επιτηδεύματος την φορολογία εισοδήματος;

Έχουμε κάθε δικαίωμα και υποχρέωση να διεκδικήσουμε ενίσχυση των κονδυλίων για την δημόσια εκπαίδευση. Αλλιώς οι συζητήσεις σαν την σημερινή μοιάζουν με «ασκήσεις επί χάρτου».

Φίλες και φίλοι,

Η Ομοσπονδία των βιοτεχνών του ξύλου είναι συνδικαλιστικό όργανο. Είναι, δηλαδή, υποχρεωμένη να υπογραμμίσει της σημερινές ανάγκες του κλάδου στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση. Το εργαλείο που έχουμε στα χέρια μας είναι η συλλογική δράση και οι αγώνες. Με αυτά τα μέσα δουλέψαμε εδώ και χρόνια για να φτιαχτεί τριτοβάθμιο ίδρυμα στον κλάδο, με τον ίδιο τρόπο θα προχωρήσουμε και για τα ζητήματα της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Όσες προτάσεις και γνώμες από την σημερινή συζήτηση, έχουν πυξίδα τους τις σύγχρονες ανάγκες είναι καλοδεχούμενες. Εμείς θα συμβάλουμε στο μέτρο των δυνατοτήτων μας να βελτιωθεί η κατάσταση στην εκπαίδευση, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους, τους εργαζόμενους, τους εκπαιδευτικούς τους σπουδαστές.

Σας ευχαριστώ.